

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2015

Kiimingin - Jäälin vesienhoitoyhdistys on perustettu 19.4.2011. Sääntöjen mukaan yhdistyksen tarkoituksena on luoda edellytyksiä vesistöjen virkistyskäytölle, ympäristön viihtyisyydelle ja luonnon monimuotoisuudelle parantamalla vesistöjen tilaa ja myöhemmin pitämällä yllä saavutettua tilaa niillä Kiimingin ja Jäälin alueilla, joilta vedet virtaavat Jäälinojan kautta Kalimenjokeen. Yhdistys rekisteröitiin 26.8.2011. Toimintavuoden päättyessä yhdistyksessä oli 98 henkilöjäsentä, neljä yhteisöjäsentä ja yksitoista kannatusjäsentä. Yhdistyksen toiminta on luonteeltaan yleishyödyllistä, eikä siihen sisälly liiketoimintaa.

Hallinto ja toiminnantarkastus

Yhdistyksen vuosikokous pidettiin Jäälinmajalla 26. helmikuuta. Vuosikokoukseen asti yhdistyksen hallituksen puheenjohtajana toimi Eero Laine ja varsinaisina jäseninä Ismo Uuskoski, Kari Kainua, Esko Pyky, Tapani Siira ja Birger Ylisaukko-oja sekä varajäseninä Juha Lumila, Jari Laru, Otto Moilanen, Paavo Vehkomäki sekä Markku Vuolteenaho. Vuosikokous valitsi hallituksen puheenjohtajaksi Markku Vuolteenahon, varsinaisiksi jäseniksi Ismo Uuskosken, Leo Karjalaisen, Kari Kainuan, Otto Moilasan ja Birger Ylisaukko-ojan sekä varajäseniksi numerojärjestyksessä 1. Juha Lumilan, 2. Johanna Liinamaan, 3. Jukka Pekkasen, 4. Eero Laineen ja 5. Hannu Tukin. Hallitus valitsi keskuudestaan varapuheenjohtajaksi Ismo Uuskosken. Sihteerinä toimi Birger Ylisaukko-oja. Kirjanpidon hoiti Edina Oy. Hallitus piti toimintavuoden aikana seitsemän kokousta.

Vuosikokouksessa toiminnantarkastajaksi valittiin Risto Lohi ja hänen varamieheksensä Heikki Airio.

Vesienhoito

Vuosikokous hyväksyi hallituksen vuodelle 2015 esittämän toimintasuunnitelman. Siihen sisältyvistä vesienhoitorakenteista toteutuivat suunnitellulla tavalla Kalamäen kosteikko ja Korteojan kosteikon täydennys. Kokko-ojan haaran lietteenpoistojärjestelmän toteutus siirtyi lähinnä heikkojen kantavuusolojen vuoksi.

Kalamäen kosteikon toteutus onnistui erinomaisesti. Kosteikkoalueen muotoilu, virtauksen säätöpadot ja pääosa lietteenpoistorakenteista toteutettiin talvityönä. Läjitysalueiden muotoilu ja pääpadon ja muiden rakenteiden viimeistely tehtiin syksyllä virtaamien pienennyttyä riittävästi. Kalamäen kosteikko on erittäin monipuolinen syvänteiden, matalikkojen ja pintavalutuksen yhdistelmä, jossa virtauksia hallitaan erilaisilla padoilla. Maisemallisesti kohteesta muodostuu mielenkiintoinen, kun kaivualueet viheriöityvät ja eliöstö sen myötä lisääntyy. Kosteikon rahoitus on saatu pääasiassa Suomen metsäkeskukselta. Hankkeeseen on käytetty talkootyötä noin 500 tuntia.

Korteojan kosteikon vesialue muotoiltiin siltä osin kuin se oli jäänyt vajaaksi talvella 2014. Korteojan omaan kosteikon kohdalle rakennettiin pohjakynnys.

Ammattikalastajat ovat todenneet, että Jäälänjärven särkikanta lisääntyy pääasiassa Jäälänjojan kautta vaeltavista särkiemoista. Kutuvaellukselle nousevia särkiä pyydettiin rysällä pääasiassa Jäälänjojan niskalta. Kokonaissaalis oli ennätyksellinen, 1346 kiloa. Hoitokalastukseen käytettiin 124 talkootuntia. Pyyntissä käytettiin kahta rysää. Kalustoa täydennettiin hankkimalla pieni paunetti, joka otetaan käyttöön tulevana keväänä. Yhdistys on aiemmin hankkinut hoitokalastukseen soveltuvan veneen. Särkikalojen vähentämisen tavoitteena on oikaista vinoutunutta Jäälänjärven ravintoketjua ja siten vaikuttaa mm. haitallisten levien esiintymiseen.

Hyvän ranta-asukkaan ohje jaettiin uudelleen Jäälänjärven ja Jäälänjojan ranta-asukkaille.

Yhdistyksen kaluston ja tarvikkeiden säilyttämistä varten hankittiin merikontti.

Vesienhoitorakenteiden vaikuttavuus ja Jäälänjärven tila

Yhdistys on seurannut Jäälänjärveen tulevan ja sieltä lähtevän veden laatua vesianalyysillä koko toimintansa ajan. Toimintavuonna tutkittiin erityisesti Korteojan ja Kalamäen kosteikoiden vaikutusta Jäälänjärveen tulevan veden laatuun. Korteojan kosteikon kautta tulee noin neljäsosa ja Kalamäen kosteikon kautta kolme neljäsosaa Jäälänjärven tulovesimäärästä.

Korteojan kosteikko vähensi selvästi ravinteita. Erityisesti vähenivät typen liukoiset osat: ammoniumtyppi poistui lähes kokonaan, ja nitraatti – nitriittitypen pitoisuudet pienenevät jopa kolmanteen osaan. Myös liukaisen fosforin pitoisuus pieneni.

Kalamäen kosteikko oli kuluneena kesänä vajaakäytössä eikä kasvillisuutta ollut kehittynyt. Sielläkin typen liukoiset fraktiot pienenevät, mutta fosforipitoisuus ei muuttunut.

Kiintoainetta jäi Kalamäen kosteikkoon runsaasti, karkean arvion mukaan jopa 20 tonnia kuiva-aineena mitattuna. Jäälänjärveen päätyi silti kiintoainetta noin 50 tonnia. Menneen kesän perusteella ei voida kuitenkaan tehdä päätelmiä, sillä vesistöissä vallitsi tulva koko kesän elokuuta lukuun ottamatta. Neljän kesäkuukauden aikana Jäälänjärveen tuli vettä noin nelinkertainen määrä normaaliin verrattuna. Tästä syystä vesienhoitorakenteiden mitoitusvirtaama ylittyi runsaasti ja lähes jatkuvasti.

Lähes koko kesän jatkuneen tulvan seurauksena Jäälänjärven veden laatu oli erityisen huono. Sinilevää todettiin jonkin verran, ja myös limalevää esiintyi kokemusten mukaan enemmän kuin kahtena edeltäneenä kesänä. Vesienhoitorakenteiden vakiintuminen vaatii erityisesti kasvillisuuden kehittymistä ja kestää aikansa. Lähivuosina nähdään, millä tavalla kunnostustoimet vaikuttavat Jäälänjärven tilaan.

Heikkisentien viemäröintihanke

Heikkisentien viemäri otettiin käyttöön vuoden 2014 lopulla. Yhdistys on edistänyt toiminnallaan viemäröintihankkeen käynnistymistä ja toteutusta. Pääosa alueen vakinaisesti asutuista kiinteistöistä on liitetty viemäriin.

Rahoitus ja resurssit

Suomen metsäkeskuksen myöntämä Kemera-tuki oli Kalamäen kosteikon rahoituksessa keskeinen. Tukea saatiin toimintavuonna noin 76 000 euroa. Lisäksi Metsäkeskus teki 10 000 euron lisärahoituspäätöksen lietteenkeruujärjestelmän rakentamiseen Kokko-ojan haaraan. ELY-keskuksen 15 000 euron rahoituspäätökseen perustuva maksatuspäätös tehtiin toimintavuoden lopussa, mutta tuen maksu siirtyi vuodelle 2016. K-Supermarket Jääli päätti pitää vesienhoitoyhdistyksen edelleen pääsponsorointikohteenaan. Useat yksityishenkilöt antoivat yhdistykselle rahoitusavustusta jäsenmaksujensa lisäksi.

Talkoospanos oli 1130 tuntia. Tuntimäärä pieni edellisestä vuodesta merkittävästi mutta oli edelleen erittäin tärkeä resurssilähde. Talkoisiin osallistui 19 henkilöä. Suurin talkoospanos, lähes 500 tuntia, kohdistui Kalamäen kosteikon rakentamiseen. Muita suoraan vesistöön kohdistuvia toimia olivat hoitokalastus sekä rakenteiden hoito ja kunnossapito. Näihin käytettiin yhteensä lähes 200 tuntia. Viestinnän talkoospanos oli suuri siksi, että tuotettiin yhdistyksen toimintaa esittelevä video ja uusittiin yhdistyksen yleisesite. Myös vierailuja oli useita. Hallinnon talkoospanoksesta puolet muodostuu kokouksista ja toinen puoli mm. asiakirjojen laadinnasta, rahoituksen hankinnasta, viranomaisyhteydenpidosta sekä monenlaisista valmisteluista ja järjestelyistä.

Yhdistys on jättänyt ELY-keskukselle rahoitushakemuksen, joka koskee vuosien 2016 – 2018 toimintaa. Lisäksi yhdistys on hakenut rahoitusta tutkimushankkeelle, joka koskee ravinteiden vähentämistä kelluvilla saarilla kasvatettavien kasvien avulla (bioremeditaatio).

Verkottuminen ja viestintä

Yhdistys näkyi edelleen hyvin julkisuudessa. Kaleva julkaisi toimintavuoden aikana yhden laajan jutun sekä lukijan kuvan. Rantapohja teki kaksi suurta uutista Kalamäen kosteikon rakentamisesta. Yhdistyksen toiminta esiteltiin myös metsänhoitoyhdistysten jäsenlehdessä Metsäsanomassa. Valtakunnallisen vesistökuunnostusverkoston uutiskirjeessä esiteltiin Jäälin kosteikkojen vaikuttavuutta.

Yhdistys osallistui valtakunnallisille vesistökuunnostuspäiville Raumalla. Tilaisuudessa oli yhdistyksen esittelypiste ja seminaarissa pidettiin esittelypuheenvuoro yhdistyksen laatimasta vesienhoidon käsikirjasta. Jäälin vesien hoitoa esiteltiin Kuusamon suuressa mökkiläistilaisuudessa. Jäälinsoudussa yhdistyksellä oli infopiste. Jäälin kosteikoilla kävi viisi vierailijaryhmää. Yhdistyksen nettisivut kiinnostivat edelleen. Vuodesta 2011 alkaen sivuilta on avattu yli 25 000 näyttöä, ja kävijöitä on ollut yli 6000. K-Supermarkettiin avattiin yhdistyksen esittelypiste.

Muiden ohella useiden viranomais- ja tutkijatahojen asiantuntijoista koostuva Kiimingin – Jäälän vesienhoitotoimikunta kokoontui kerran. Vesienhoitotoimikunnan vakiokokoonpanoon kuuluu yhdistyksen edustajien lisäksi yhdeksän jäsentä. Yhdistys on saanut toimikunnalta arvokasta asiantuntija-apua toiminnan suunnitteluun ja rahoitusmahdollisuuksien tunnistamiseen.

Yhdistys tuotti toimintaansa kuvaavan videon ja uudisti yleisesitteen.

Henkilöstö

Yhdistyksellä ei ole vakinaista henkilöstöä. Palkkoja maksettiin yhdelle henkilölle 606,54 euroa.

Tulevaisuudennäkymät

Yhdistys on toteuttanut Jäälinjärven yläpuolisella valuma-alueella yhdeksän vesienhoitorakennetta, joiden tarkoituksena on pidättää veden mukana liikkuvaa kiintoainetta ja ravinteita valuma-alueelle. Kalamäen kosteikkoon on rakennettu erityinen lietteenpoistojärjestelmä ja Kokko-ojan haaraan on valmisteltavana toinen. Tulevat kokemukset osoittavat, ovatko toimenpiteet riittävät.

Hoitokalastukseen on kehittynyt toimiva menetelmä, joka perustuu Jäälinojan kautta nousevien särkiemojen pyydystämiseen Jäälinojan niskalta.

Yhdistyksen aloitteesta valmisteltavana on kaksi tutkimushanketta. Nämä koskevat rautahumus –kiintoaineen massiivista esiintymistä ilmiönä sekä mahdollisuuksia vähentää Jäälinjärven tulovedestä ravinteita kelluvien saarten varaan istutettavien kasvien avulla (ns. bioremeditaatio).

Omarahoituksen kartuttamiseksi yhdistys jatkaa yhteistyötä K-supermarket Jäälän kanssa. Niin ikään yhteistyötä jatketaan keskeisten viranomaisten, maanomistajien ja muiden toimijoiden kanssa. Tehokasta viestintää ylläpidetään, ja asukkaiden kiinnostusta vesienhoitoon ja muihin lähiympäristön toimintoihin aktivoidaan.

Talous

Yhdistyksen rahoitusasema oli tilivuoden päättyessä hyvä. Tilivuoden tulos osoittaa 1352,80 euroa ylijäämää. Tuloslaskelma ja tase sekä niiden liitetiedot ovat liitteenä. Hallitus esittää, että ylijäämä liitetään edellisten vuosien ylijäämään.

Jäälissä 21. tammikuuta 2016

Markku Vuolteenaho

Kari Kainua

Birger Ylisaukko-oja

Ismo Uuskoski

Otto Moilanen

Leo Karjalainen

Liite: Tuloslaskelma ja tase liitetietoineen

Kiimingin-Jäälin vesienhoitoyhdistys ry

T U L O S L A S K E L M A

2015

2014

Varsinainen toiminta:

Kulut:		
Henkilöstökulut	1 207,66	2 208,01
Poistot	1 741,46	887,11
Muut kulut	74 150,57	29 526,17
Kulut yhteensä	77 099,69	32 621,29
	-----	-----
Tuotto-/Kulujäämä	77 099,69-	32 621,29-
Varainhankinta:		
Tuotot	78 451,76	72 777,74
Varainhankinta yhteensä	78 451,76	72 777,74
	-----	-----
Tuotto-/Kulujäämä	1 352,07	40 156,45
Sijoitus- ja rahoitustoiminta		
Tuotot	3,73	1,42
Kulut	3,00	0,00
Sijoitus- ja rahoitustoiminta yhteensä	0,73	1,42
	-----	-----
Tuotto-/Kulujäämä	1 352,80	40 157,87
	-----	-----
Tilikauden tulos	1 352,80	40 157,87
	-----	-----
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 352,80	40 157,87
	=====	=====

Kiimingin-Jäälän vesienhoitoyhdistys ry

T A S E

18.1.2016

VASTAAVAA	Tilikausi 2015	Tilikausi 2014
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2 409,00	2 216,00
Koneet ja kalusto	5 224,36	2 661,32
Yhteensä	7 633,36	4 877,32
 PYSYVÄT VASTAAVAT YHT	 7 633,36	 4 877,32
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
 Lyhytaikaiset saamiset		
Siirtosaamiset	10 691,93	0,00
Yhteensä	10 691,93	0,00
 Rahat ja pankkisaamiset	 28 582,18	 40 889,35
 VAIHTUVAT VASTAAVAT YHT	 39 274,11	 40 889,35
 VASTAAVAA	 46 907,47	 45 766,67

Kiimingin-Jäälän vesienhoitoyhdistys ry

T A S E 18.1.2016

VASTATTAVAA	Tilikausi 2015	Tilikausi 2014
OMA PÄÄOMA		
Ed. tilikausien voitto(tappio).	45 554,67	5 396,80
Tilikauden voitto(tappio)	1 352,80	40 157,87
	46 907,47	45 554,67
OMA PÄÄOMA	46 907,47	45 554,67
	-----	-----
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ		
	-----	-----
	-----	-----
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Ostovelat	0,00	212,00
Yhteensä	0,00	212,00
VIERAS PÄÄOMA	0,00	212,00
	-----	-----
VASTATTAVAA	46 907,47	45 766,67
	=====	=====

Kiimingin-Jäälän vesienhoitoyhdistys ry

LIITETIEDOT TILINPÄÄTÖKSEEN 31.12.2015

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Yhdistyksen tilivuoden kannalta ratkaiseva merkitys oli Suomen Metsäkeskuksen myöntämällä avustuksella 61.501,76 euroa. Samoin ELY-keskuksen myöntämä 15.000 euron avustus on omalta osaltaan mahdollistanut toiminnan vaatimien toimenpiteiden suorittamisen.

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Vuonna 2014 hankitun maa-alueen arvon lisäykseksi on kirjattu varainsiirtovero ja lainhuutokustannus yhteensä 193,00 euroa, jolloin maa-alueen hankinta-arvo on 2.409,00 euroa.

Tilivuoden aikana on hankittu vesienhoidon vaatimaa kalustoa lisää 4.304,50 eurolla. Kaluston yhteisarvosta 6.965,82 on tehty tilinpäätöksessä 25 %:n poisto 1.741,46 euroa.

Käytetyt kirjanpitokirjat

- ATK-päiväkirja
- ATK-pääkirja
- Tasekirja

Jäälissä 21 päivänä tammikuuta 2016

Markku Vuolteenaho

Ismo Uuskoski

Kari Kainua

Otto Moilanen

Birger Ylisaukko-oja

Leo Karjalainen

Toiminnantarkastuskertomus on tehty.

Jäälissä   päivänä   kuuta 2016

Risto Lohi